

De Hogeberg

Openbare scholengemeenschap
VMBO - HAVO - VWO

Schoolplan

2015-2020

Inhoudsopgave

<u>1. INLEIDING</u>	4
<u>2. ALGEMENE SCHOOLGEGEVENS</u>	5
<u>2.1 GEBOUW</u>	5
<u>2.2 SAMENSTELLING DIRECTIE PER 01-10-2015</u>	5
<u>2.3 DE NAAM VAN DE SCHOOL</u>	5
<u>2.4 LEERLINGEN EN PERSONEEL</u>	5
<u>2.5 ONDERWIJSAANBOD</u>	6
<u>2.6 ORGANISATIESTRUCTUUR</u>	6
<u>3. MISSIE EN VISIE</u>	6
<u>3.1 DE MISSIE VAN OSG DE HOGEBERG</u>	6
<u>3.2 DE VISIE OP ONDERWIJS</u>	7
<u>3.3 ONDERWIJSKUNDIGE ONTWIKKELINGEN</u>	8
<u>3.4 LEIDENDE PRINCIPES IN ONS ONDERWIJS:</u>	9
<u>3.5 MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN</u>	9
<u>4. DE EXTERNE ONTWIKKELINGEN: WAT KOMT ER OP ONS AF?</u>	9
<u>4.1 ONDERWIJSKUNDIGE ONTWIKKELINGEN</u>	9
<u>4.1.2 GEPERSONALISEERD LEREN</u>	10
<u>4.1.3 SAMENWERKEN MET DE OMGEVING</u>	10
<u>4.1.4 DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN EN LEERLINGENPROGNOSE</u>	11
<u>4.1.5 VERNIEUWD VMBO</u>	11
<u>DE 3 PIJLERS VAN DE SCHOOL</u>	11
<u>5.1 ONDERWIJSKUNDIG BELEID</u>	11
<u>5.1.1.ONDERWIJSKUNDIGE AANPAK</u>	12
<u>5.2 KWALITEIT EN KWALITEITSZORG</u>	13
<u>5.2.1 INRICHTING VAN DE KWALITEITSZORG</u>	13
<u>5.3 PERSONEEL EN ORGANISATIE</u>	14
<u>5.3.1 INLEIDING</u>	14
<u>5.3.2 PROFESSIONALISERING</u>	14

<u>5.3.3 DE GESPREKSCYCLUS</u>	14
<u>5.3.4 ORGANISATIE</u>	15
<u>5.3.5. LEIDERSCHAPSONTWIKKELING</u>	15
<u>6. ONDERWIJS</u>	15
<u>6.1 UITGANGSPUNTEN</u>	15
<u>6.2. PEDAGOGISCH DIDACTISCHE AANPAK</u>	16
<u>6.3 OP WEG NAAR GEPERSONALISEERD LEREN</u>	17
<u>6.3.1 FASERING</u>	17
<u>6.3.2 HETEROGENE KLASSEN EN GROEPEN</u>	17
<u>6.3.3 STUDIEWIJZERS EN LEARNINGPORTALS</u>	18
<u>6.3.4 INVOERING ICT</u>	18
<u>6.3.5 PORTFOLIO- EN TALENTONTWIKKELING</u>	18
<u>6.4 LEERWERKTRAJECT</u>	19
<u>6.5 REKEN- EN TAALBELEID</u>	19
<u>6.5.1 REKENBELEID</u>	19
<u>6.5.2. TAAL- EN DYSLEXIEBELEID</u>	20
<u>6.6 MAATSCHAPPELIJKE STAGE</u>	22
<u>6.7 VERNIEUWD VMBO</u>	22
<u>6.8 BÈTA-BELEID</u>	22
<u>6.9 DOORGAANDE LEERLIJN PO-VO</u>	23
<u>7. LEERLINGBEGELEIDING</u>	23
<u>7.1 STRUCTUUR</u>	23
<u>8. KWALITEITSBELEID</u>	25
<u>8.1 INLEIDING</u>	25
<u>8.2 OPBRENGSTEN</u>	25
<u>8.3 ONDERWIJSPROCESSEN</u>	26
<u>8.3.1 OPBRENGSTGERICHT WERKEN: STUREN OP KWALITEIT</u>	26
<u>8.4 OVERIG KWALITEITSBELEID</u>	27
<u>8.4.1 KWALITEITSSCHOLEN</u>	27
<u>8.4.2 EMOVO-ONDERZOEK</u>	28

1. INLEIDING

Voor u ligt het schoolplan 2015-2020 van Openbare Scholengemeenschap De Hogeberg. Een schoolplan is wettelijk vereist (volgens art. 24 van WVO) en is gericht op de ontwikkelingen van een school in de beoogde planperiode, zowel op onderwijskundig alsook op de bedrijfskundig- en bestuurlijk gebied.

Het is een woelige tijd voor de OSG. De start van de uitvoering van de Nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg uit 2014 met alle onderwijskundige en organisatorische uitdagingen van dien vraagt veel van de organisatie, maar de maatregelen zijn noodzakelijk om de toekomst van de OSG te borgen. Het fusieproces met Stichting Scholen aan Zee is uiteindelijk niet doorgegaan. Voor nu betekent het dat we de schouders onder de school moeten zetten en in samenwerking met anderen de OSG verder moeten brengen. De OSG kan en wil het niet alleen, vergaande samenwerking is noodzakelijk. Ook de bestuurlijke inrichting van de OSG zal de komende periode actueel blijven. In vervolg op het raadsbesluit 'intentie verzelfstandiging OSG' uit 2012 en de Nota Toekomstvisie worden samen met het schoolbestuur de opties voor de (bestuurlijke) toekomst verder onderzocht.

Dit schoolplan geeft aan welke ontwikkelingen op korte en middellange termijn (vier jaar) wenselijk zijn. In het plan formuleren we doelstellingen en geven we prioriteiten aan. Het plan dient derhalve als ontwikkelings- en planningsdocument en geeft een beeld van het integraal beleid dat we voeren. Het zal de dialoog binnen de school over de belangrijkste onderdelen van dat integrale beleid, t.w. onderwijskundig beleid, personeelsbeleid, financieel beleid en beleid m.b.t. de kwaliteit van het onderwijs levend houden.

Het schoolplan is gebaseerd op een groot aantal bestaande documenten waarin op onderdelen staat geformuleerd.

Via het schoolplan zullen we het integrale beleid expliciteren en leggen we er verantwoording over af aan de inspectie. Uiteraard is ook het schoolplan door ouders en leerlingen in te zien. We plaatsen het op de website.

We vertalen het schoolplan in jaarplannen die we in het kader van onze kwaliteitszorg jaarlijks evalueren. Van die evaluaties schrijft de directie elk jaar een verslag dat we ter informatie aan alle geledingen binnen de school verstrekken. Het zijn deze verslagen die de basis vormen voor gewenste aanpassingen van de jaarplannen, in de tijd waarvoor het schoolplan geldt, en het nieuwe schoolplan.

Het schoolplan vertrekt enerzijds vanuit de kaders zoals gegeven door het Strategisch Beleidsplan 2013 en anderzijds vanuit de Nota Toekomstvisie (12 maart 2014). Dit betekent dat de school kiest voor:

1. De omslag naar gepersonaliseerd leren positie	4. Goede medewerkers op de juiste positie
2. Kwalitatief hoogwaardig onderwijs	5. Een breed onderwijsaanbod
3. Doorstroom	6. Minimaal basisniveau

We denken dat bovenstaande punten kansen bieden voor de school en dus voor Texel. De krimp die zich vanaf schooljaar 2016-2017 gaat inzetten zal om goed beleid vragen m.b.t. onderwijskundige vraagstukken, de kwaliteit van het onderwijs, personeel en financiën. Gepersonaliseerd leren is de paraplu, een veilige school ligt aan de basis.

februari 2016
Marcella Engbrenghof
rector OSG De Hogeberg

2. ALGEMENE SCHOOLGEGEVENS

2.1 Gebouw

De school is per 1 augustus 2010 in één schoolgebouw gehuisvest:

Adres: Haffelderweg 40, 1791 AS Den Burg
Postadres: Postbus 153, 1790 AD Den Burg
Telefoonnummer: 0222 - 31 21 21
Faxnummer: 0222 - 31 47 65
E-mail: info@dehogeberg.nl
Website: www.dehogeberg.nl

2.2 Samenstelling directie per 01-10-2015

Mevr. M.C. Engbrengthof rector

Teamleiders per 1-8-2016
Mevr. I. van der Linden vmbo t/m vwo onderbouw
Mevr. S. Doeksen vmbo/mavo bovenbouw
Dhr. B. Bakker havo/vwo bovenbouw (vanaf het derde leerjaar)

2.3 De naam van de school

De naam van de school OSG de Hogeberg verwijst naar de ligging van de school, aan de voet van de Hogeberg. De naam is ook symbolisch. De school voert de leerlingen omhoog, ze worden voorbereid op de toekomst. Iedere leerling kiest daarbij zijn of haar eigen route. De baan in het logo van de school geeft de weg naar de voor hem of haar te bereiken top aan. Iedere leerling ontwikkelt zich op eigen unieke wijze, de berg staat symbool voor het leerdoel en leerproces.

2.4 Leerlingen en personeel

In schooljaar 2015 - 2016 heeft OSG de Hogeberg 947 leerlingen en 110 personeelsleden. De prognose voor de leerlingenaantallen is als volgt:

	Meerjarenprognose van het aantal leerlingen			Per 1 oktober				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
school	954	939	925	922	841	787	735	702
DUO	939	906	877	833	798	756	718	692

De leerlingenkrimp heeft gevolgen voor de personele bezetting. Er zal per schooljaar minder formatie binnen het onderwyzend personeel (OP) en ondersteunend personeel (OOP) nodig zijn. Hiervoor zal in 2017 een sociaalplan voor OOP worden opgesteld en de verwachting is dat dit voor het OP in 2020 nodig zal zijn. Om tijdig te kunnen anticiperen, zal er voor zowel OP als OOP in een overzicht de streefformatie per vak/functie per jaar worden aangegeven. Dit overzicht wordt in september in de PMR besproken en in oktober met de bonden en wordt vervolgens als bijlage aan het bestuursformatieplan worden toegevoegd.

2.5 Onderwijsaanbod

OSG de Hogeberg verzorgt een breed onderwijsaanbod van VMBO tot en met VWO. In figuur 1 is het volledige onderwijsaanbod verdeeld over de verschillende leerjaren en in afdelingen weergegeven.

Opbouw van de school:

6				VWO
5			HAVO	VWO
4	VMBO-BB/KB	MAVO	HAVO	VWO
3	VMBO-BB/KB	MAVO	HAVO	VWO
2	VMBO BB/KB	MAVO	HAVO/VWO	
1	VMBO BB/KB	MAVO	HAVO/VWO	

In de vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg is met ingang van schooljaar 2013 - 2014 het Intersectoraal Programma (ISP) ingevoerd, met de uitstroomrichtingen: Commercie en Dienstverlening en Technologie en Commercie. Vanaf 1 augustus in schooljaar 2016 - 2017 zal er voor vmbo een vernieuwd vmbo-programma aangeboden worden, vanuit de profielbasis Dienstverlening en Producten (D&P).

2.6 Organisatiestructuur

OSG de Hogeberg is een openbare school. De school maakt geen onderscheid tussen leerlingen en medewerkers naar godsdienst, levensbeschouwing, cultuur of afkomst. Iedere leerling die redelijkerwijs in staat is om een diploma VO te halen is welkom op De Hogeberg.

Het college van B&W van de gemeente Texel vormt het schoolbestuur. De gemeenteraad houdt toezicht.

De Hogeberg kent vanaf augustus 2015 drie teams: vmbo, mavo en havo/vwo. De school wordt geleid door een rector en drie teamleiders die de teams aansturen. Samen vormen zij het managementteam.

De vaksecties, die deels in clusters worden georganiseerd, worden geleid door sectieleiders, die verantwoording afleggen aan de rector.

3. MISSIE EN VISIE

3.1 De missie van OSG De Hogeberg

De missie van OSG De Hogeberg is afgeleid van het Strategisch Beleidsplan van 2013 en de nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg. De missie luidt:

OSG De Hogeberg is een brede, kleinschalige school waar gepersonaliseerd onderwijs centraal staat. Een school met leerlingen die het beste uit zichzelf halen en trots zijn op zichzelf en anderen en die met zelfvertrouwen een volgende stap in de maatschappij kunnen zetten.

Alle leerlingen hebben hun eigen talenten. Ons onderwijs moet bijdragen aan het ontwikkelen en ontdekken daarvan. Onze belangrijkste missiedoelen hebben we als volgt geformuleerd:

- Dankzij kwalitatief goed onderwijs bereiden we de leerlingen voor op een vervolgopleiding.
- We leren de leerlingen kritisch en zelfstandig in de samenleving staan.
- We leren de leerlingen verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf en anderen in de samenleving.
- We stellen de leerlingen in de gelegenheid hun talenten op sportief, creatief en cognitief terrein te ontdekken en te ontwikkelen.

**Als je goed om je heen kijkt,
zie je dat alles gekleurd is.**

Het schoolcredo: 'Als je goed om je heen kijkt, zie je dat alles gekleurd is' maken we waar door ons onderwijs te baseren op diversiteit, openheid en kwaliteit. Uitgaande van verschillen tussen mensen bieden wij iedereen de ruimte om zich te ontwikkelen tot wereldburger.

3.2 De visie op onderwijs

De visie van OSG De Hogeberg vertaald in een vergezicht over tien jaar:

Het streven is dat onze school gekenmerkt wordt door docenten die professioneel werken. Zij dragen ertoe bij dat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. OSG De Hogeberg staat in 2020 landelijk bekend als een school met gepersonaliseerd onderwijs. De school heeft als ambitie om één van de betere vernieuwende scholen in Nederland te worden. Dit betekent dat in alle opzichten, zowel in algemeen vormende als maatschappelijke, alsook cognitieve en creatieve zin de opbrengsten als voldoende of zelfs (zeer) goed zijn te beoordelen. Niet alleen door de onderwijsinspectie, maar vooral ook door onze eigen leerlingen en ouders. Docenten zijn trots op hun leerlingen en hun resultaten, de leerlingen zijn trots op hun school.

Deze visie willen we als volgt realiseren:

Onze docenten zijn voortdurend actief met de begeleiding van leerlingen en het inrichten van ontwikkelingsgerichte leerprocessen. Het werk brengt met zich mee, dat we onze leerlingen zoveel mogelijk 'meenemen' en dat we samen met de leerlingen op zoek gaan naar de grenzen van hun kunnen en hun talenten. Een goed pedagogisch klimaat is normaal bij ons op school. Leerlingen ervaren de school als een veilige leeromgeving en hun leertaak als waardevol en betekenisvol. Het leerklimaat draagt er mede toe bij dat de leerlingen geloof hebben in eigen kunnen en met plezier naar school gaan.

De school streeft ernaar dat:

- De didactiek en pedagogiek op een hoog professioneel niveau staan
- Een uitdagende en activerende leeromgeving met een uitgebreid repertoire aan werkvormen wordt ingericht door docenten
- Er wordt samengewerkt om de zelfstandigheid van de leerlingen vorm te geven

- We het onderwijs moderniseren en ondersteund door ICT vormgeven
- Gepersonaliseerd leren wordt ontwikkeld, voornamelijk in gecontroleerde en veilige onderwijssituaties
- Onze leerlingen op onze school de kennis, vaardigheden en vorming kunnen verwerven die nodig zijn om goed te kunnen functioneren in het vervolgonderwijs, de maatschappij en de toekomstige arbeidsmarkt
- Docenten, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiding voortdurend aan de professionalisering werken die hiervoor nodig is

Kortom: OSG De Hogeberg wil op Texel voortgezet onderwijs van goede kwaliteit aanbieden aan alle leerlingen die in staat worden geacht een diploma (vmbo tot en met vwo) te halen.

De koers van OSG De Hogeberg is dan ook op de volgende doelen gericht:

- De leerling staat centraal
- De leerlingen, hun ouders en het personeel voelen zich thuis op school
- Zij communiceren open en regelmatig naar elkaar
- Het onderwijs wordt op maat aangeboden
- De school biedt een activerende maar ook veilige leeromgeving
- Het onderwijs wordt meer vraaggericht en gepersonaliseerd
- Samenwerken is vanzelfsprekend
- Leren is leuk

3.3 Onderwijskundige ontwikkelingen

Op 12 maart 2014 heeft de gemeenteraad van Texel de Nota 'Toekomstvisie OSG De Hogeberg' vastgesteld. Deze nota geeft het toekomstbeeld voor de jaren 2014-2020 voor de OSG. De school krijgt te maken met krimp van het aantal leerlingen. Omstreeks 2020 zal de OSG 650 à 700 leerlingen tellen. Het toekomstbeeld van de Nota Toekomstvisie is dat de school met een kleiner aantal leerlingen dan nu toch in staat is het bestaande onderwijsaanbod – van vmbo tot en met vwo – te blijven bieden. De school kan dit doel realiseren door twee doelstellingen met elkaar te verbinden:

1. Een inrichting van het onderwijs zoals in het voorgaande is beschreven: de OSG als een school waarin de leerling centraal staat, waarin docenten gedifferentieerd werken en gebruik maken van moderne media en waarbij kwaliteit voorop staat.
2. Het invoeren van een ander onderwijsmodel dan het huidige, traditionele, klassikale model van lesgeven: een model van gepersonaliseerd leren. Dit onderwijsconcept sluit aan bij de landelijke ontwikkeling van het bieden van onderwijs op maat. Een belangrijk kenmerk van gepersonaliseerd leren is dat leerlingen zichzelf hun eigen leerdoelen leren stellen. Deze leerdoelen worden primair ontleend aan de leerstof en de examenprogramma's. Daarnaast worden deze doelen opgesteld naar persoonlijke ambities en talenten. Een belangrijk kenmerk is dat de school de leerling begeleidt bij het vaststellen van deze leerdoelen. De school zal in de eerste plaats het behalen van de onderwijsdoelen en het niveau van de exameneisen bewaken en daarnaast de ontwikkeling van leerlingen aanmoedigen.

In het nieuwste schoolplan van OSG De Hogeberg is voor de komende jaren een onderwijsontwikkeling geschetst die het mogelijk moet maken dat omstreeks 2016 de eerste stappen worden gezet in de richting van gepersonaliseerd leren. Het spreekt vanzelf dat leerlingen en ouders vooraf en uitgebreid worden geïnformeerd over de invoering daarvan. In schooljaar 2015-2016 doen enkele onderwijsteams ervaring opdoen met beperkte simulaties van gepersonaliseerd leren.

De gemeente Texel heeft zich in principe bereid verklaard een bijdrage te leveren in de investering in de school en in het personeel om deze ontwikkeling mogelijk te maken. Daarmee draagt de gemeente bij aan het in stand houden van het brede onderwijsaanbod van de OSG. De gemeente realiseert zich ten volle dat investeringen in de OSG niet alleen van groot belang zijn voor de jeugd van Texel, maar ook voor het leef-, woon- en werkklimaat en de toekomst van Texel.

3.4 Leidende principes in ons onderwijs:

- 'Leren doe je voor jezelf'
- Goed pedagogisch klimaat in de school, is noodzakelijk en voorwaardelijk voor een voorspoedige schoolontwikkeling.
- De driehoek: Leerling – ouders – school/docent is uitgangspunt.
- De leerling staat centraal wat betreft de regie op de eigen ontwikkeling.
- De docent staat centraal in de school als professional die de leerlingen begeleidt, dan wel coacht.
- Ouders staan centraal als het gaat om samen met hun kind de ontwikkeling te stimuleren.
- Het onderwijsleerproces wordt door ontwikkelings- en leervragen van leerlingen gestuurd.
- Differentiëren, onderwijs en ondersteuning zo veel als mogelijk op maat / op eigen niveau voor iedere leerling.

3.5 Maatschappelijke ontwikkelingen

Kennis én het kunnen toepassen van kennis worden steeds belangrijker. Kennis dient beschikbaar te zijn en voortdurend te worden ontwikkeld om duurzame (economische) groei te kunnen blijven realiseren. Dit stelt eisen aan het onderwijs. Creativiteit, innovatief vermogen, technologische kennis en excellentie zijn sleutelbegrippen in de kenniseconomie. In deze tijd verouderd kennis snel, dat vergt flexibiliteit van het onderwijs. Ook zal iedereen voortdurend moeten onderhouden wat hij of zij op school heeft geleerd. Het voortgezet onderwijs is dus geen eindpunt in een leven lang leren. Wel wordt in deze jaren een belangrijke basis gelegd. Tegen deze achtergrond is de leeropbrengst niet meer alleen uit te drukken in een afgebakend niveau van kennis en vaardigheden. Het gaat meer en meer om brede competenties die de basis leggen voor een leven lang persoonlijke en beroepsmatige ontwikkeling. Dit betekent dat we in onze rapportage aan ouders en leerlingen meer dan alleen cijfers moeten gaan terugkoppelen. Er is sprake van kennis en vaardigheden en van voortdurend actief leren.

De '21st century-skills', de competenties waarover nieuwe generaties jongeren in de toekomst zouden moeten beschikken, willen wij ook de leerlingen meegeven. We leren onze leerlingen goed om te gaan met de technologische en innovatieve uitdagingen waar het leven hen straks voor stelt. Gepersonaliseerd leren stelt hen in staat om te kunnen samenwerken, te kunnen reflecteren op zichzelf en anderen. We laten hen zo mogelijk allemaal als maatschappelijk betrokken en kritische wereldburgers hun schoolcarrière afsluiten met een waardevast diploma, maar bovenal met veel rijke leerervaringen.

4. DE EXTERNE ONTWIKKELINGEN: WAT KOMT ER OP ONS AF?

4.1 Onderwijskundige ontwikkelingen

De leerlingen anno nu vragen, naast een bevlogen docent die goed instructie kan geven, ook nog iets anders. Zij hebben het nodig om zelf veel meer de regie te voeren over hun eigen toekomst en de

stappen die daarbij zijn te nemen. Onder het motto 'Leren doe je voor jezelf', verschuift de rol van leider (docent) naar begeleider en van mentor naar didactische coach. Een leerling moet zelf invloed kunnen uitoefenen op wat hij belangrijk vindt en welke stappen daar voor nodig zijn. De docent begeleidt de individuele leerling daarbij.

- Een relatie van leerlingen met de andere leerlingen of de docent wordt versterkt als een leerling invloed heeft op de manier waarop er met hem of haar wordt omgegaan.
- Leren wordt betekenisvoller voor een leerling als deze invloed heeft op wat er wordt geleerd en hoe er wordt geleerd, waardoor zijn gevoel van competentie toeneemt.
- Wanneer een leerling zich betrokken weet bij belangrijke thema's in de eigen leer- en leefomgeving, versterkt dat de autonomie en daarmee de eigenwaarde van de leerling.

Het onderwijs dat daarbij hoort noemen we gepersonaliseerd leren. Hierbij gaat het om het aanbieden van onderwijs op maat, dat aansluit bij het niveau en de talenten van een leerling. Het onderwijs wordt ingericht op de individuele behoeften van leerlingen en technologische ontwikkelingen stellen hen hier ook steeds beter toe in staat.

4.1.2 Gepersonaliseerd leren

Het concept van gepersonaliseerd leren biedt de leerling de mogelijkheid om keuzes te maken m.b.t. de vraag wat er geleerd wordt, wanneer, in welk tempo maar vooral ook hoe er geleerd wordt. Deze keuzes zijn natuurlijk niet vrij of vrijblijvend van aard. Een belangrijk kenmerk van gepersonaliseerd leren is het stellen van doelen. Iedere leerling stelt zijn of haar persoonlijke leerdoelen. Deze leerdoelen worden primair ontleend aan het curriculum: aan de kerndoelen van de onderbouw en de eindtermen van het examen. Daarnaast worden deze doelen ontleend aan persoonlijke ambities, groei en talenten.

Een belangrijk kenmerk van het onderwijs op De Hogeberg is, dat de school de leerling begeleidt en coacht bij het vaststellen en vooral ook het bereiken van deze leerdoelen. De school bewaakt het behalen van de kerndoelen en voorgeschreven eindtermen. Hoe de school de routes en leerprocessen inricht, is echter aan de docenten. Dit biedt kansen om optimaal te differentiëren in tempo, interesse en leerstijl.

Gepersonaliseerd leren is het afstemmen van de leeromgeving, het curriculum en de didactiek en pedagogiek op elkaar; voor leerlingen en door leerlingen, om zo tegemoet te komen aan de verschillende leerbehoeftes en ambities. Dit alles is mogelijk in een ICT-rijke omgeving.

In een gepersonaliseerde leeromgeving ligt de start bij de leerling. Leerlingen van nu zijn de bouwers van de toekomst! Onderwijs is er voor de leerling en krijgt vorm door leerlingen. De leerling weet hoe hij het beste tot leren komt en is proactief in het formuleren van leerdoelen. De leerling heeft een duidelijke stem in wat hij wil leren, hoe hij toegang tot informatie wil krijgen en hoe hij deze informatie wil verwerken. En hij heeft een keuze in hoe hij aantoont wat hij heeft geleerd.

ICT is een middel om gepersonaliseerd leren mogelijk te maken. Er zijn steeds meer moderne technologieën die helpen om het onderwijs te verrijken.

4.1.3 Samenwerken met de omgeving

Naast de interne ontwikkelingen op school kunnen wij niet meer zonder onze directe omgeving buiten de school. Het didactisch en pedagogisch samenwerken met het basisonderwijs waardoor er sprake is doorlopende leerlijnen hoort hierbij. De afstemming van afspraken, maar ook het

regelmatig ontmoeten, speelt hierbij een rol. Naast een nauwe samenwerking met het basisonderwijs, hebben wij het bedrijfsleven ook nodig voor onze stageplekken en hun visie op de toekomst van werkend Texel.

4.1.4 Demografische ontwikkelingen en leerlingenprognose

Op Texel is sprake van vergrijzing en ontgroening. Het aantal geboortes op Texel is de laatste jaren sterk afgenomen. Hierdoor zal ook het aantal leerlingen teruglopen in de komende jaren. OSG De Hogeberg heeft de komende jaren een belangrijke opdracht om bij teruglopende leerlingenaantallen de school in de volle breedte en lengte te laten voortbestaan. Het is belangrijk voor de school en voor Texel om alle schoolsoorten tot en met de examenklassen kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. Voor de financiële consequenties van krimp zal vanaf dit jaar een buffer moet worden aangelegd, zodat we op het moment dat het echt gaat spelen, kunnen anticiperen op de terugloop van inkomsten. Verder zullen we andere inkomsten moeten gaan genereren voor de bekostiging van het aantal vierkante meters van ons schoolgebouw. Hierbij valt te denken aan samenwerking met het basisonderwijs en de bedrijven op Texel en de exploitatie van ruimtes.

4.1.5 Vernieuwd VMBO

Met ingang van het schooljaar 2016-2017 wordt het Vernieuwd Vmbo ingevoerd.

Het Vernieuwd Vmbo kenmerkt zich door een zeer persoonlijke benadering, die goed aansluit bij de ideeën die De Hogeberg heeft aangaande gepersonaliseerd leren. De leerlingen maken kennis met de verschillende werelden van opleiding en werk: techniek, zorg en welzijn, toerisme en de groene sector.

Het Vernieuwd VMBO is opgebouwd uit LOB (Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding) en praktijkgerichte profiel- en keuzedelen. Het profiel waar de OSG voor heeft gekozen is Dienstverlening en Producten (D&P). In het eerste schooljaar wordt al vrij snel begonnen met het LOB. De vraag aan de leerling is dan vooral: wie ben ik? Later in het schooljaar zal dan kennis gemaakt worden met een praktijkgericht profieldeel van D&P. Uiteindelijk zullen alle leerlingen gedurende de eerste 2½ jaar op het VMBO vier praktijkgerichte profieldelen doorlopen. Daarna zal elke leerling nog minstens vier praktijkgerichte keuzedelen moeten afronden.

LOB blijft vier jaar lang de rode draad in de beroepsopleiding. Daarbij wordt gebruik gemaakt van Keuze-web. Dit is een digitaal programma waarin opdrachten gemaakt worden die te maken hebben met loopbaanoriëntatie. Tevens wordt er met behulp van Keuze-web een portfolio opgebouwd. Met hulp van een persoonlijk coach zal elke leerling steeds bepaalde keuzes maken, zodat zijn/haar gestelde doel bereikt gaat worden.

5. DE 3 PIJLERS VAN DE SCHOOL

5.1 Onderwijskundig beleid

5.2 Kwaliteit en kwaliteitszorg

5.3 Personeel en organisatie

5.1 Onderwijskundig beleid

De OSG heeft de afgelopen jaren op een aantal gebieden meerdere onderwijskundige ontwikkelingen in gang gezet. Zo is er aandacht besteed aan 'Leren in veiligheid', aan de methode 'Leefstijl' op het

gebied van sociaal-emotionele vaardigheden en burgerschap, is het APS ingeschakeld om het leerrendement van de bovenbouw te verhogen, is er in de vmbo-afdeling scholing gevolgd in het kader van portfolio-ontwikkeling en er zijn coördinatoren aangesteld in het kader van reken- en taalbeleid. Er wordt nu in de hele school gewerkt met studiewijzers binnen de digitale Elektronische Leeromgeving (ELO) van Magister. Er is in de vmbo-bovenbouw gestart met de ontwikkeling van de Vernieuwd VMBO naar Diensten & Producten.

We gaan verder waar we gebleven zijn en zorgen voor een borging van dat wat goed gaat. Onze speerpunten voor de komende periode:

1. Kwaliteit van het onderwijs verbeteren door inzet van docentcoaches, gebruik maken van effectief instructiemodel, Planning & control-cyclus (PDCA-cyclus) inzetten, collegiale consultatie, versterking van de secties, scholing.
2. Bewustwording van talenten door gepersonaliseerd leren.
3. Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid door zelfsturende teams en coaching van leerlingen.
4. Effectief leren door het aanbieden van keuzemogelijkheden, coöperatief leren, onderwijstijd, tutorleren, toetsbeleid.
5. Pedagogisch klimaat door maatjessysteem, groepscontracten, schoolafspraken en Positieve Behavior Support (PBS).

5.1.1. Onderwijskundige aanpak

Kenmerkend voor onze school is de leerstofgerichte benadering. We zien het als onze eerste taak kennis en inzicht aan te brengen bij de leerlingen, zodat zij in staat zijn goede resultaten te halen bij het eindexamen. Daarnaast moeten we de leerlingen leren deze kennis toe te passen en moeten we vaardigheden aanbrengen. Niet alleen omdat vaardigheden steeds meer terug zullen komen op het eindexamen, maar ook omdat ze onmisbaar zijn in het vervolgonderwijs en de maatschappij

In de missie staat dat we gepersonaliseerd leren centraal zetten, dit betekent dat we rekening houden met de verschillen tussen leerlingen (onderwijs op maat). Het streven is een situatie waarbij de docenten kunnen omgaan met verschillen in leerstijl, niveau en tempo van leerlingen. Het resultaat daarvan zal zijn dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de school met een diploma verlaat, maar we vinden het ook belangrijk dat we op deze manier recht doen aan de excellente leerling die de uitdaging krijgt die hij/zij verdient of die leerling die net iets extra's nodig heeft om een diploma te halen.

Dat betekent dat ruimte moet zijn voor het zelfstandig werken van leerlingen. Naast de klassikale lessen zullen er momenten op de dag zijn waarin een groter beroep op de zelfstandigheid van leerlingen wordt gedaan. Het vereist van docenten dat zij allemaal in alle leerjaren werken met studiewijzers, aan de hand waarvan leerlingen vanaf klas 1 zelfstandig (onder toezicht) kunnen werken. Het vereist van de docenten dat ze meer variatie aanbrengen in de didactiek.

Nu duren de lessen nog vijftig minuten, maar vanaf 2016 zal er in lessen van zestig minuten gewerkt worden, en is het noodzakelijk dat docenten allerlei verschillende werkvormen ontwikkelen. We willen een knip gaan geven tussen instructie, zelfstandig en samenwerkend leren.

In de komende jaren zal er steeds meer ruimte voor leerlingen komen om hun lesrooster mede zelf te bepalen, doordat de instructietijd los kan worden gezet van de tijd voor zelfstandig en samenwerkend leren.

Het gebruik van ICT hierbij is van groot belang. Elke sectie dient in zijn sectiewerkplan aan te geven hoe ze gebruik wil maken van ICT. Dat vraagt ook om de ontwikkeling van een leermiddelenplan waarin op financiële en onderwijskundige gronden keuzes worden gemaakt uit digitale leermiddelen en traditionele leermiddelen, zoals boeken.

Expliciete aandacht zullen we moeten geven aan de werkhouding, concentratie, de zelfstandigheid en het leren plannen en taken overzien van de leerlingen. Dit zijn vaardigheden die ook een plek in de rapportage naar de ouders toe moeten krijgen.

Voor de komende periode stellen we ons ten doel maatregelen te nemen die de overgang van onderbouw naar bovenbouw zullen verbeteren. Dit gebeurt zowel op school organisatorisch terrein als op onderwijs-didactisch terrein. Er zal sprake moeten zijn van één ononderbroken leerlijn. Hoewel de onderbouw zijn eigen dynamiek heeft met daarin specifieke eisen betreffende benadering van leerlingen, zal het onderwijs in de onderbouw, zowel wat vaardigheden betreft als inhoudelijk en organisatorisch, gericht moeten zijn op de bovenbouw. In de bovenbouw zal moeten worden voortgeborduurd op wat in de onderbouw is voorbereid.

De toetsweken waarin de belangrijkste toetsen worden gegeven, zijn alleen in de bovenbouw havo/vwo. Een mogelijke uitbreiding in de hele school wordt onderzocht.

5.2 Kwaliteit en kwaliteitszorg

De OSG wil altijd trots kunnen zijn op de behaalde examenresultaten. In het algemeen zijn de resultaten van de meeste afdelingen voldoende. Deze resultaten zijn het gevolg van de inzet van leerlingen en docenten, van de kwaliteit van de lessen en van de begeleiding. Bij de start van het schoolplan heeft de school voor vmbo-kader een attendering en voor het vwo een waarschuwing gekregen. De verbeterplannen die zijn gemaakt moeten in een eerstvolgend inspectieonderzoek tot een basisarrangement voor alle afdelingen leiden. Aan de basis van de verbeterplannen staat het analyseren van de opbrengsten en dat moet er voor zorgen dat het handelen dat hieraan ten grondslag ligt, verbetert. Verder zullen de teamleiders d.m.v. klassenconsultaties, docenten (laten)ondersteunen bij de te nemen stappen tot verbetering.

Op managementniveau is het opstellen van een zwakte-sterkte analyse voor de kwaliteit en de kwaliteitszorg nodig. Het gaat handvatten geven om de juiste dingen te doen als het gaat om de opbrengsten en de zorg voor leerlingen.

Wat de kwaliteit van onderwijs is, is niet in één zin te beschrijven. Alle aspecten die in het schoolplan zijn beschreven, maken er deel van uit. We noemen er enkele:

- Leerlingen en personeel moeten de school ervaren als een veilige omgeving waar respect wordt getoond voor ieder individu
- Leerlingen en personeel moeten voldoening vinden in het werk dat zij dagelijks doen
- Leerlingen moeten in staat worden gesteld volgens hun capaciteiten te presteren
- de opbrengsten moeten naar behoren zijn
- De school moet ruimte bieden voor meer dan louter cognitieve vorming
- De school moet de onderwijskundige ontwikkelingen op de voet volgen

De lijst duidt slechts enkele accenten aan. In feite kan worden gesteld dat de school kwaliteit levert als zij erin slaagt de gestelde missie te realiseren.

5.2.1 Inrichting van de kwaliteitszorg

Er moet een kwaliteitsbeleidsplan komen op grond waarvan we de kwaliteitszorg gaan inrichten. In de komende jaren zullen we onze gegevens geschikt maken voor de Vensters van Verantwoording van de VO-raad en het ministerie van onderwijs zodat we ook daar benchmarkgegevens aan kunnen ontleen die we kunnen inzetten ter verbetering van onze kwaliteit.

Onze kwaliteitsmedewerker zorgt voor kengetallen die we intern kunnen benchmarken, maar in de toekomst ook daarbuiten. Zo krijgen we zicht op de meeste beleidsterreinen die het ons mogelijk maakt van jaar tot jaar zicht te hebben op trends die van invloed zijn op de geleverde kwaliteit op al die terreinen. Hiervoor wordt o.a. gebruik gemaakt van de managementtool van Magister en de vragenlijsten van Kwaliteitsscholen.

Een goede determinatie die ertoe zal leiden dat leerlingen op de juiste onderwijsplek terecht komen en op hun niveau onderwijs krijgen, gevoegd bij een goed opgezet leerlingvolgsysteem en een goed rapportagesysteem naar de ouders, zal ertoe bijdragen dat de opbrengstgegevens minimaal op het landelijk niveau komen en blijven.

Voor de rapportage naar ouders wordt Magister gebruikt, waarop alle behaalde cijfers staan vermeld. In de schoolgids zullen we jaarlijks verslag doen van de rendementsgegevens van het vorig schooljaar.

Docentcoaches zorgen voor de coaching van docenten. Zij zullen met ingang van schooljaar 2016-2017 de Competentiethermometer inzetten voor een kwaliteitsverbetering in de school. Ditzelfde geldt voor de maandelijkse terugkerende gesprekken tussen schoolleiding en sectievoorzitters. In deze gesprekken zal de zelfevaluatie van de sectie over hun curriculum, didactische keuzes, leerlingbegeleiding en rendementsgegevens een belangrijke rol spelen. De komende jaren zullen de secties een prominentere rol krijgen binnen de school. Zij zullen als zelfsturende teams het vak schoolbreed gaan verzorgen, waarbij de taakverdeling en inrichting van het vak onder gezamenlijke verantwoording komen te liggen.

Het regulier schooltoezicht en het jaarlijks onderzoek van de inspectie leveren ons ook gegevens op waarmee we onze kwaliteitszorg baseren.

In hoofdstuk 8 gaan we verder in op het kwaliteitsbeleid.

5.3 Personeel en organisatie

5.3.1 Inleiding

Doordat het aantal leerlingen krimpt, maar het onderwijsaanbod gelijk blijft, wordt op pedagogisch en didactisch gebied steeds meer van de docenten gevraagd. Dit houdt de volgende acties in:

- Versterken van competentie van docenten m.b.t. differentiatie in de klas, waaronder verschillen in leerstijl en meervoudige intelligentie
- Brede inzetbaarheid van docenten
- Collegiale intervisie en coaching in kader van professionalisering en verbetering
- Opbrengstgericht werken, sturen op kwaliteit en periodieke bespreking van de eigen onderwijsopbrengsten met iedere docent
- Actualiseren en implementeren van bekwaamheidsdossiers

5.3.2 Professionalisering

Twee speerpunten van onderwijskundig beleid staan de komende jaren centraal: verhoging van de opbrengsten en kwaliteit van het primaire proces en de voorbereiding van de invoering van gepersonaliseerd leren. Schoolbreed wordt gewerkt aan bevoegdheid en bekwaamheid van docenten. Wat betreft bevoegdheid gaat het vooral om het terugdringen van het aantal on- en onderbevoegd gegeven lessen. Wat betreft bekwaamheid zet de OSG in op PBS, coaching, sectieontwikkeling en de invoering van gepersonaliseerd leren. Een en ander wordt jaarlijks uitgewerkt in het nascholingsplan.

5.3.3 De gesprekscyclus

Om de ontwikkeling van de medewerkers te kunnen volgen en stimuleren voeren de teamleiders gesprekken met docenten en de rector met MT en OOP. In het Integraal Personeelsbeleid van de OSG staat de gesprekscyclus beschreven. De gehele cyclus neemt telkens drie jaar in beslag. Voor een periode van drie jaar stelt de docent een Persoonlijk Ontwikkel Plan op en wordt de gehele gesprekkencyclus eenmaal doorlopen.

5.3.4 Organisatie

Het werken aan eenheid van beleid vormt een van de centrale taken van de afdelingen en teams. Belangrijke elementen daarvan zijn:

- In de onderbouw: werken aan afstemming van het pedagogisch klimaat, verbetering van het rendement en met name de doorstroom / plaatsing op het juiste niveau, doorlopende leerlijnen (inhoudelijk en pedagogisch-didactisch) van onderbouw naar bovenbouw, de organisatie van de (koude en warme) overdracht van leerling-gegevens vanuit het basisonderwijs naar de OSG en voorbereiding van het werken met heterogene klassen.
- In de bovenbouw gaat het om: afstemming van pedagogisch klimaat, verbetering van het rendement, hogere CSE cijfers, doorlopende leerlijnen (inhoudelijk en pedagogisch-didactisch) van onderbouw naar bovenbouw en het werken met heterogene klassen en groepen.

Deze doelen worden verder geconcretiseerd in de teamplannen en sectieplannen. Elke teamleider en sectievoorzitter zorgt voor de uitwerking hiervan.

Jaarlijks krijgen we de ziekteverzuimcijfers die we eveneens vergelijken met de landelijke gegevens. Regelmatig is er een bijeenkomst van het Sociaal Medisch Team waarbij de eventuele oorzaken van ziekteverzuim en de mogelijke oplossingen om het verzuim naar beneden te krijgen, te bespreken. Dit zal ons zicht geven op de eventuele knelpunten op het terrein van de arbeidsomstandigheden van het personeel.

Jaarlijks evalueren we het plan van aanpak dat we hebben opgesteld n.a.v. de risico-inventarisatie en evaluatie door de Arbodienst.

5.3.5. Leiderschapsontwikkeling

De herstructurering van de teamorganisatie vraagt om de verdere ontwikkeling van management- en leiderschapskwaliteiten. Managementvaardigheden hebben betrekking op het bereiken van resultaten op concrete gebieden (opbrengst- en onderzoekgericht werken, HRM en personeelsbeleid, leerlingbegeleiding, kwaliteitsbeleid). Leiderschap heeft vooral betrekking op het sturen en ontwikkelen van de organisatie in de gewenste richting. De medewerkers aanspreken op professionalisering, het reflecterend vermogen en de betrokkenheid en eigenaarschap is een opdracht voor de schoolleiding. Coachend leidinggeven staat aan de basis van leiderschapsontwikkeling en sluit aan bij een lerende organisatie.

6. ONDERWIJS

6.1 Uitgangspunten

Op OSG De Hogeberg wordt het leren van de leerling centraal gesteld en is de organisatie er op gericht om de ontwikkeling van kennis en vaardigheden bij zoveel mogelijk Texelse leerlingen mogelijk te maken. Het onderwijs is kwalitatief van goed niveau. Ons onderwijs richt zich in toenemende mate op het ontwikkelen van de volgende vaardigheden:

- Het **zelfstandig** plannen en uitvoeren van taken
- Het leren **samenwerken**
- Het leren maken van **keuzes** en het nemen van regie voor eigen leren

We weten dat het voor de motivatie om te leren van belang is dat we voldoen aan 3 psychologische basisbehoeften en daarom werken we er aan dat onze leerlingen:

- Zich **geaccepteerd** voelen (in relatie - verbinding),
- Zich **competent** voelen (competentie)
- Zich **autonoom** voelen en (voor een deel) invloed kunnen uitoefenen op hun eigen leerproces en ontwikkeling (autonomie).

6.2. Pedagogisch didactische aanpak

Om dit alles te kunnen bereiken, gaan we uit van een gezamenlijke positief gerichte didactische en pedagogische aanpak.

Er wordt van iedere docent en medewerker verwacht dat hij/zij daar op onderstaande wijze een bijdrage aan levert.

Lessen op onze school bestaan uit:

- **Een start** waarin de leerlingen welkom worden geheten, teruggekeken wordt naar vorige les en/of voorkennis wordt aangesproken, de te bereiken doelstellingen worden aangegeven.
- **Een middenfase** waarin de leerlingen d.m.v. verschillende werkvormen coöperatiefsamenwerkend of zelfstandig aan het werk gaan om de doelstellingen te bereiken. Hierbij differentiëren we door rekening te houden met verschillen in niveau, tempo, leerstijl en interesse en onze instructies en werkvormen daarop aan te passen. Docenten dienen activerende digitale en fysieke didactiekvormen te beheersen en in te zetten, gericht op netwerk- en ervaringsleren.
- **Een afsluiting** waarbij wordt gekeken in hoeverre de doelstellingen bereikt zijn en hoe we volgende keer verder gaan. Reflectie en feedback op leerproces en competentie ontwikkeling staan hierin centraal.
- We stellen haalbare en reële doelen samen met in overleg met onze leerlingen en ouders. Het doel ervan is dat leerlingen het nut van leerdoelen kennen.
- We werken met duidelijke studiewijzers per vaste periode binnen de ELO van Magister waarin tenminste de doelstellingen, de verschillende werkvormen (inclusief de herhaling- en verrijkingsstof of alternatieve routes) en de wijze van evaluatie/afsluiting zijn opgenomen.
- We geven leerlingen gelegenheid en stimuleren hen, om hun **talenten en interesses (loopbaanleren)** te ontwikkelen en te werken aan hun portfolio.
- We hebben de dagelijkse **lesorganisatie** op orde (materialen liggen klaar, lesvoorbereiding is in orde, apparatuur werkt, leerarrangementen zijn gemaakt).
- We verdelen onze aandacht **systematisch** over alle leerlingen. (Bijv. door het lopen van vooraf bepaalde rondes langs de leerlingen).
- We leren leerlingen omgaan met **uitgestelde** aandacht .
- We houden ons aan de **afspraken** t.a.v. toetsen, huiswerk, studiewijzers etc., zoals schoolbreed zijn afgesproken en o.a. zijn te vinden in de schoolgids en het leerlingenstatuut.
 - We zorgen er voor dat er tijdens onze lessen een prettig **leef- en werkklimaat** heerst.
- We werken aan een omslag van consumerende leerlingen naar leerlingen die actief en zelfverantwoordelijk bezig zijn met hun leerproces. We kunnen daarbij variëren in docentenrollen van **vakdocent, algemeen docent** en **coach** en zijn in teams gezamenlijk verantwoordelijk voor de ingerichte leerprocessen
- Op de OSG zijn docenten persoonlijk coach van leerlingen, algemeen schooldocent maar ook vakdeskundige en teamlid. Iedereen is in het dagelijks werk steeds gericht op samen ontwikkelen en samen leren

T.a.v. het omgaan met de leerlingen (pedagogiek)

- Onze houding naar leerlingen is positief, respectvol en voorspelbaar.
- We “kennen” en “erkennen” onze leerlingen en geven ze regelmatig complimenten.
- We spelen vakbekwaam en enthousiast in op verschillen (kunnen maatwerk leveren en omgaan met de verschillende persoonlijkheden, zowel in begeleiding als bij zorgvraagstukken).
- We benoemen concreet gedrag (zowel positief als negatief) en beoordelen daarbij niet de persoon maar zijn of haar gedrag.
- We stellen duidelijke grenzen en zijn consequent in ons handelen.
- We betrekken leerlingen bij, en maken ze medeverantwoordelijk voor een prettige en veilige leer/werk omgeving (klassencontract etc.).
- We zijn ons bewust van onze voorbeeldrol en handelen daarnaar.
- We voorkomen perverse triades, door de bovenstaande gemaakte afspraken na te komen. We realiseren ons dat we het daarmee onze collega's, onze leerlingen en onszelf makkelijker maken.

Het is de opdracht van ieder team om deze uitgangspunten te vertalen naar de eigen groep leerlingen en voor deze groep leerlingen tot uitvoering te brengen. Jaarlijks worden de stappen die elk team onderneemt in de teamplannen, die afgeleid zijn van deze doelstellingen in dit schoolplan, beschreven.

6.3 Op weg naar gepersonaliseerd leren

6.3.1 Fasering

In de op 12 maart 2014 door de gemeenteraad vastgestelde Nota Toekomstvisie staat beschreven dat het bestaande brede onderwijsaanbod van de OSG in een krimpende school in stand kan blijven wanneer een model van gepersonaliseerd leren wordt ingevoerd. Gepersonaliseerd leren kenmerkt zich door een grote mate van zelfstandig werken en leren door de leerlingen, door het werken in heterogene groepen, door aandacht voor individuele leerstijlen en leerroutes, door intensieve vakinhoudelijke en studiebegeleiding en, waar mogelijk, door een digitaal onderwijsaanbod. Inhoudelijk sluit het idee van gepersonaliseerd leren goed aan op het Strategisch Beleidsplan en op de hierboven geformuleerde onderwijskundige uitgangspunten.

Na een oriëntatiefase die startte in schooljaar 2014-2015 zal in schooljaar 2016-2017 schoolbreed worden ingezet op gepersonaliseerd leren. In 2020 zal een gepersonaliseerd en gezamenlijk gewenst onderwijsconcept uiteindelijk in de gehele school zijn ingevoerd en uitontwikkeld tot een eigen adaptieve vorm, geïnspireerd door o.a. het onderwijsmodel van de Kunskapsskolan (KED scholen) in Zweden, maar dan met een eigen inkleuring en karakter.

6.3.2 Heterogene klassen en groepen

De voortgaande krimp van het leerlingenaantal dwingt feitelijk al direct tot verdelingen over heterogeen samengestelde klassen en groepen. De voorbereiding daarvoor heeft in schooljaar 2014/2015 plaatsgevonden. Daarbij is o.a. nagegaan of het formatief gezien nog langer mogelijk is om aparte lwoo-klassen in stand te houden of dat deze gecombineerd moeten worden met vmbo- en mavoklassen. Dit laatste blijkt het geval te zijn, met ingang van 2015-2016 zijn de lwoo-leerlingen in de vmbo of mavogroepen geplaatst en krijgen volgens het inclusie-model meer individuele ondersteuning. Dit is dan meteen een eerste stap in heterogeen groeperen en differentiëren.

Vanzelfsprekend streven we er naar de groepsgrootte te beperken en de indeling van leerlingen zo te maken, dat differentiëren goed mogelijk is.

6.3.3 Studiewijzers en learningportals

Vanaf de start van het schooljaar 2014 / 2015 werken alle AVO-vakken (talen, wiskunde, BINAS, en zaakvakken) met studiewijzers die centraal opgeslagen zijn in de ELO van ons digitale leerling- en administratiesysteem: Magister. De studiewijzer ondersteunt docenten en leerlingen in hun planning, biedt leerlingen de mogelijkheid om zelfstandig aan de slag te gaan en eigen keuzes te maken m.b.t. tempo en leerstof. Studiewijzers dragen bij aan de mogelijkheden voor differentiatie. Er is een opbouw van brugklas t/m examenklas en die is zichtbaar in de lengte van de planningsperiode en de mate van keuzevrijheid voor de leerlingen.

Elke studiewijzer bevat tenminste:

- Een kernachtige weergave van de leerdoelen in de planperiode
- Een planning, met daarin aangegeven wat er in de les gebeurt (met extra-opdrachten en differentiatie) en wat de leerling zelfstandig moet doen
- Een afsluiting: de wijze waarop gecontroleerd wordt of de gestelde leerdoelen zijn behaald

De komende jaren personaliseren we ook dit proces binnen ons onderwijs. De docent bepaalt en arrangeert de leerstof, de leerling stelt in overleg met de coach het leerdoel vast, de leerling kan keuzes maken in de leerroute en het tempo. In het schooljaar 2016 / 2017 zullen er definitievere keuzes over een digitale leeromgeving gemaakt worden, door een zogenaamde digitale leerportalen, of 'learning-portals' uit te proberen en er een te kiezen.

6.3.4 Invoering ICT

OSG De Hogeberg is zich er van bewust dat gebruik van computer en digitale leermiddelen de toekomst is. Digitalisering vormt een belangrijke bijdrage voor de invoering van gepersonaliseerd leren. Om docenten en leerlingen kennis te laten maken met de mogelijkheden hiervan hebben alle leerlingen, met uitzondering van de eindexamenklassen in schooljaar 2015-2016 een eigen laptop gekregen.

Het docententeam heeft in de jaren 2014-2015 en 2015-2016 een scholing gevolgd t.b.v. het toepassen van digitale didactiek in de lessen. Invoering van laptops voor alle docenten in de gehele school heeft in januari 2015 plaatsgevonden.

Dit vraagt in de beschreven planperiode om het opstellen van een digitaal leermiddelenplan.

6.3.5 Portfolio- en talentontwikkeling

Eén van de doelen van het personaliseren van het onderwijs is het bieden van leerroutes op maat, benutten van talenten en interesses en daarnaast ook het optimaliseren van de door- en opstroom tussen niveaus en afdelingen binnen de school. Dit sluit aan bij het beschreven Strategische Beleid van 2014. Daarnaast versterkt dit uitgangspunt het gevoerde onderwijsbeleid: *'Sturen op Kwaliteit'*. In de uitwerking daarvan wordt gewezen op portfoliogesprekken als middel om het leerproces beter te kunnen volgen en niet eenzijdig op de cognitieve resultaten, enkel de cijfers, te baseren. Dit bevordert bovendien de motivatie, autonomie en betrokkenheid van leerlingen. Het laat leerlingen de regie nemen over hun leerprocessen. In die zin is het verder ontwikkelen en digitaliseren van het portfoliobeleid, een eerste ontwikkeltraject richting personaliseren. Het loopbaanlerentraject sluit hierop naadloos aan. Meer praktijkactiviteiten aanbieden om talenten te signaleren en daarvoor talentontwikkeltrajecten inrichten, biedt begaafde en getalenteerde leerlingen ontwikkelperspectief en geeft concrete streefdoelen weer.

Het is steeds de bedoeling het portfolio een plaats te geven in de kennismakings- en presentatie-beoordelingscycli die leerlingen met hun docenten, mentoren/coaches volgen. Op basis van

portfolio- gesprekken kunnen docententeams o.l.v. de afdelingsleiding en MT besluiten om leerlingen buiten de absolute cijferbevorderingsnorm over- of door te plaatsen. De leer- en ontwikkelresultaten van leerlingen zijn immers ook in hoge mate te beïnvloeden door leerhouding, doorzettingsvermogen, motivatie en ondersteuning.

Portfolio-ontwikkeling heeft tot 2015 vooral plaatsgevonden in de vmbo-afdeling. Er is in die afdeling scholing gevolgd in het voeren van portfoliogesprekken. Ook in de tweede klassen van de H/V afdeling werd eerder al gebruik gemaakt van portfolio's. Er worden portofolio-ambitie gesprekken gevoerd met leerlingen die van havo naar vwo willen opstromen. De school ziet portfolio's in die zin als een middel om aan te kunnen sluiten bij de mogelijkheden en talenten van leerlingen.

Schoolbrede doelen zijn:

- Het stimuleren van de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen
- Het volgen van de algemene competentie ontwikkeling van leerlingen
- Inzicht verwerven en reflecteren op het loopbaanleren. Profiel- maar ook beroepsopleidingskeuzes zijn hierin leidend

Alle teams zullen de komende jaren dus werken aan de voortgang van invoering van (digitale) portfolio's. In de portfolio's komen de ontwikkelingen van leerlingen op het gebied van interesses, studiehouding, talenten, zelfredzaamheid, sociale vaardigheden en ambities aan bod.

6.4 Leerwerktraject

Leerlingen op OSG De Hogeberg kunnen ook een diploma behalen via het leerwerktraject. Dit traject is bedoeld voor leerlingen waarvan verwacht wordt dat ze het diploma basis beroepsgericht leerweg niet halen via een reguliere basisklas. Leerlingen krijgen de vakken Nederlands en rekenen en volgen een deel van het Intersectoraal programma op school. Daarnaast werken ze twee dagen in een leerbedrijf waar ze begeleid worden door een stagebegeleider. Binnen leerbedrijven kunnen leerlingen kennis maken met de vakgebieden technologie, dienstverlening en commercie. Vanaf schooljaar 2014-2015 wordt er voor de leerlingen van het LWT een programma op maat gemaakt, waarbij voor deze leerlingen de nadruk moet liggen op praktische vaardigheden.

6.5 Reken- en taalbeleid

6.5.1 Rekenbeleid

Met ingang van 2015-2016 maakt rekenen onderdeel uit van de slaag/zakregeling. Voor vmboleerlingen geldt daarbij referentieniveau 2F, voor havo-vwo-leerlingen niveau 3F.

Sinds 2008 voert de OSG een rekenbeleid:

- Er is een rekencoördinator aangesteld, met als taak het rekenbeleid verder te ontwikkelen, te implementeren en uit te voeren
- De rekencoördinator vormt samen met twee wiskundedocenten de rekenwerkgroep OSG. Deze werkgroep zet, in samenspraak met de teams en de secties de lijnen van het rekenbeleid uit.
- Met (een aantal) basisscholen is een werkgroep 'doorlopende leerlijn rekenen PO-VO ingesteld

- Het CITO-Volgsysteem VO wordt in de eerste drie leerjaren gebruikt om de kwaliteit van het onderwijs in de kernvakken (waaronder rekenen) in kaart te brengen en waar nodig te verbeteren.

Als doelen van het rekenonderwijs zijn geformuleerd:

- Rekenvaardigheden onderhouden, verbreden en verdiepen.
- Rekenzwakke leerlingen zo vroeg mogelijk in kaart brengen, monitoren en ondersteunen.
- Rekensterke leerlingen uitdagen en op een zo hoog mogelijk plan brengen.
- Rekenen moet zo breed mogelijk worden gedragen: leerkrachten, mentoren en ouders zijn - betrokken bij het rekenen.

Jaarlijks zal de rekencoördinator het rekenbeleidsplan bijstellen, opdat het rekenbeleid en de doorlopende ontwikkellijn voor de gehele school vastligt. Het rekenbeleidsplan is een groeidocument en zal één keer per jaar aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe inzichten en ontwikkelingen op rekengebied worden geëvalueerd en waar nodig aangepast.

In het bijzonder zal hierin aandacht besteed worden aan de volgende thema's:

- Schoolbrede afspraken tussen alle in aanmerking komende vaksecties over rekenonderdelen, rekentechnieken en rekenstrategieën
- Referentieniveaus rekenen en (het aanleren van) functionele rekenvaardigheden
- Hoe (effectief) om te gaan met de schoolbreed ingevoerde digitale rekenmethode
- De rekentoets met aandacht voor het beleid rond de ER toets
- Invoering en procedurebeschrijving van de digitale rekenmethode (GOT-it)
- Versterking van de doorlopende leerlijn rekenen PO-VO
- Evaluaties voortgangsrapportages rekenen voor leerlingen, ouders en mentoren

Ontwikkelpunten rekenen vanaf schooljaar 2015-2016 ontwikkelend naar 2020

- Mogelijk maken dat alle leerlingen die het nodig hebben op vastgelegde momenten per team extra begeleiding kunnen krijgen van een vakdocent (wiskunde).
- Dossiervorming leerlingen met ernstige rekenproblemen: aanzet geven voor protocol om deze leerlingen te begeleiden. Gezien wetgeving geldt dit in elk geval voor de leerlingen uit het vóór examenjaar. Vervolgens gaan we uitbouwen.
- Draaiboek digitale rekenmethode met duidelijk omschreven werkprocedures.
- Rapportage in Magister; koppelen aan digitale rekenmethode indien mogelijk.
- Onderzoek nodig naar: rekenen in aanverwante vakken, rekenmethodes met meer gerichte feedback, vooral met het oog op zwakkere rekenaars en het leveren van meer maatwerk.

De reken- en taalcoördinatoren overleggen met de teamleiders over het reken- en taalbeleid, koppelen hun analyses op basis van de CITO-scores van leerlingen structureel terug in een teambijeenkomst, tenminste één keer per jaar en tenminste een keer per jaar aan de schoolleiding.

6.5.2. Taal- en dyslexiebeleid

Ons streven is dat taal voor de leerlingen geen struikelblok vormt om te komen tot een maximaal resultaat. Dat betekent voor het taalbeleid van de OSG dat in principe elke docent óók een talendocent is. Taalonderwijs is geen zaak van taalvakken alleen. De docent is zich bewust van de moeilijkheden die leerlingen in de taal

kunnen ondervinden en bezit de vaardigheden om deze taal toegankelijker te maken. Bij elk vak wordt aandacht besteed aan taal om de lesstof en de opdrachten goed te kunnen begrijpen.

Op de OSG is een taalcoördinator aangesteld. De taalcoördinator maakt samen met de schoolleiding en de taalwerkgroep een taalbeleidsplan. In deze schoolplanperiode zullen de onderstaande speerpunten worden uitgewerkt. Deze speerpunten komen voort uit voortzetting van reeds ingezet beleid en de schoolanalyse van de CITO-toetsen (klas 1-2-3).

Taal voor alle docenten

We blijven werken aan de bewustwording van de essentie van taal in het gehele onderwijsproces.

Dit betekent dat we vakoverstijgende afspraken zullen maken op het gebied van:

- Het gebruik en toepassen van leesstrategieën
- Taalverzorging
- Schriftelijke opdrachten (verslagen e.d.) / mondelinge presentaties

Hierbij vindt een verbinding plaats tussen de sectie Nederlands en de overige vakken. De uitwerking van de referentieniveaus worden hierbij als leidraad gebruikt.

Daarnaast zullen studiebijeenkomsten gepland worden om de vaardigheden opgedaan in de scholing 'Lezen in de vakken' op te halen en te verstevigen.

Begeleiding leerlingen

Een aantal leerlingen uit alle niveaus scoort zeer zwak op taalvaardigheden. Doel is deze achterstanden te verminderen zodat de kans op schoolsucces groter wordt. Deze begeleiding richt zich in eerste instantie op het verbeteren van de leesvaardigheden omdat deze vaardigheid juist een bepalende factor is voor dit schoolsucces.

Dat betekent dat we de komende vier jaar een structuur zullen neerzetten van signaleren en begeleiden van deze leerlingen, aansluitend bij de mogelijkheden die gepersonaliseerd leren hiervoor biedt. Uitgangspunt is dat de ondersteuning zoveel mogelijk op maat is en aansluit bij wat de leerling nodig heeft.

Overgang PO/VO

Texel bevindt zich wat betreft de overgang PO naar VO in een unieke situatie omdat bijna 100% van de PO leerlingen doorstroomt naar de OSG. Dit biedt kansen om de overgang soepel te laten verlopen. Vanuit de schoolanalyse van de CITO toetsen komen aandachtspunten naar voren wat betreft deze overgang. We willen hierover in gesprek met het PO om te komen tot gezamenlijke afspraken. Hierbij gaat het om:

- Taalverzorging, met name de grammatica
- Engelse leesvaardigheid en woordenschat

Dyslexiebeleid

Vanaf schooljaar '15-'16 is de OSG samen met alle basisscholen van Texel een bovenschools project gestart, gericht op de dyslexiesoftware Sprint. Dit gebeurt in samenwerking met Lexima. Dit project stelt ernstig dyslectische leerlingen in staat te (leren) werken met deze software, te starten in het basisonderwijs.

Zo wordt een doorgaande lijn gewaarborgd van PO naar VO voor leerlingen met dyslexie. Het past binnen de uitgangspunten van passend onderwijs, gericht op het bieden van gelijke kansen. Er is een plan van aanpak voor vier jaar opgesteld waarbij de taalcoördinator van de OSG projectleider is.

6.6 Maatschappelijke stage

Scholen hebben de opdracht actief burgerschap en sociale integratie van leerlingen te bevorderen. Burgerschap en sociale cohesie zijn terug te vinden in de kerndoelen en in de examenprogramma's voor de bovenbouw. De OSG geeft daar dus deels invulling aan door middel van het reguliere onderwijsprogramma, maar ook via de maatschappelijke stage.

Op de OSG doen leerlingen 30 uur maatschappelijke stage. Deze stage doen ze niet voor zichzelf, maar voor 'een ander'. De visie van de OSG op de maatschappelijke stage luidt: *'De maatschappelijke stage is voor leerlingen van de OSG betekenis- en waardevol, het vergroot het geloof en plezier in eigen kunnen en leerlingen voelen zich gewaardeerd door het 'iets doen voor een ander'*. Per 1 augustus 2014 vervalt de verplichting voor de maatschappelijke stage, in 2015 komt ook de bekostiging ervan te vervallen. De school heeft besloten dat de maatschappelijke stage – ondanks het wegvallen van de bekostiging daarvan - zal worden gecontinueerd.

6.7 Vernieuwd vmbo

In schooljaar 2014-2015 is met het vernieuwingstraject vmbo begonnen. In schooljaar 2016-2017 zal het profiel Diensten en Producten voor de klassen 3 van vmbo en mavo worden uitgewerkt, zodat in het schooljaar daarop gestart kan worden.

De school heeft gekozen voor Diensten en Producten, omdat het voldoende mogelijkheden biedt om in de keuzedelen veel ruimte te laten om leerroutes naar eigen inzicht in te richten. Dit past geheel binnen de vernieuwing naar gepersonaliseerd leren.

Er is gekozen voor een schooleigen aanpak met een Texels karakter, waarin een stevige verbinding naar de praktijk door nauwe samenwerking met partners in het bedrijfsleven en in de dienstensector belangrijk is.

Vanuit de onderwijsvisie op het praktijkleren: *'in de praktijk leren en de praktijk in leren'*, en door ervaringen binnen, maar ook buiten de school, worden de vmbo-leerroutes ingericht. De rode draad daarin is, de leerlingen ontwikkelingsgericht te volgen en te begeleiden: het zogenaamde loopbaanleren.

Door de praktijk te verbinden aan de theorie is de verwachting dat de leerlingen meer plezier in het leren krijgen. Daarnaast oriënteren zij zich in alle leeractiviteiten tevens op hun vervolgcarière in opleiding en beroep. De coach is de spil in het loopbaanleren en ook decanen vervullen een belangrijke rol. Leerlingen leren op het juiste moment de juiste keuze(s) te maken.

Naast de samenwerking met het bedrijfsleven wordt er ook samengewerkt met andere scholen voor vmbo en mbo.

Samenwerking betekent op dit punt versterking en verbreding van het regionale aanbod in leerroutes en leerwegen.

6.8 Bèta-beleid

In schooljaar 2014-2015 heeft OSG De Hogeberg zich aangesloten bij het Bèta-netwerk Noordkop Noord-Holland. Het curriculum van de Bèta-vakken (biologie, natuurkunde, scheikunde, wiskunde) is in de afgelopen jaren ingrijpend vernieuwd. Naast het toenemende gebruik van ICT middelen spelen ook de oriëntatie en kennismaking met de onderzoeks- en wetenschapswereld en vele technische innovaties hierbij een rol. Het bètanetwerk (o.a. i.s.m. VU/UvA, JetNet en Bètapartners Amsterdam) biedt kansen om talentvolle leerlingen uit te dagen en kennis te laten maken met de hbo- en wobèta-kennisgebieden. Doel van de Bèta-netwerken in het VO:

- Samenwerking tussen de scholen in het voortgezet onderwijs in de Noordkop te intensiveren, meer uit te wisselen bv. door goodpractice praktijkvoorbeelden en daarmee het sociaal netwerken van zowel docenten als leerlingen te stimuleren

- Leerlingen kennis laten maken met de bèta-beroepswereld om een bijdrage te leveren aan de loopbaan oriëntatie van mavo, havo- en vwo-leerlingen richting mbo/hbo en wo

Eenzijds biedt dit netwerk scholings- en uitwisselingsmogelijkheden die leiden tot verdere professionalisering en vernieuwing in het onderwijs aan docenten, anderzijds biedt het kansen om ook het ervarings- en buitenschools leren voor havo/ vwo leerlingen vorm te geven, indien mogelijk in samenwerking met de ons omringende maatschappelijke hbo / wo instellingen op het eiland of daarbuiten.

6.9 Doorgaande leerlijn PO-VO

Een doorgaande leerlijn van het primair naar het voortgezet onderwijs is voor de leerlingen van groot belang. In dat kader vindt een structureel overleg plaats tussen de directie van de OSG De Hogeberg en de Texelbrede scholengroepdirectie. Onderwerpen van gesprek zijn onder meer:

- Verbetering van de koude en warme overdracht van PO naar VO
- Terugkoppeling van de resultaten van de leerlingen op de OSG in relatie tot de adviezen vanuit de basisscholen
- Doorgaande lijn ICT-vaardigheden en Engels, rekenen
- Wat moet een lwoo/ vmbo/ mavo / havo / vwo leerling kennen en kunnen?
- Differentiatie in de klas, omgaan met verschillen
- De invoering en ontwikkeling van gepersonaliseerd leren
- Doorgaande lijn po-vo voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben
- Programma hoogbegaafdheid op basisschool en doorlopende leerlijn voortgezet onderwijs

Daarnaast zullen de contacten tussen PO en VO worden verstevigd op docent-niveau; bijvoorbeeld door het organiseren van en deelnemen aan de jaarlijkse POVO-dag, waarop niet alleen informatie wordt uitgewisseld tussen docenten van PO en VO maar ook wederzijdse lesbezoeken plaatsvinden. In schooljaar 2014-2015 heeft de POVO dag plaatsgevonden op OSG De Hogeberg. Deze dag krijgt een vervolg in afspraken over:

- Doorlopende leerlijnen taalkundige grammatica ontwikkelen
- Texelbrede aanpak dyslexie, gedeeld digitaal SPRINT programma op initiatief OSG
- Samen ontwikkelen op een door IIO (Kennisland) ondersteund thema, bv. 21st Century skills en doorbraakprojecten gepersonaliseerd leren
- Kennismaking en inschrijving leerlingen op basis van adviezen PO
- Het doen herleven van het POVO-rekenoverleg
- Vervolg plusgroep / HB maatwerktrajectgroep op OSG De Hogeberg

7. LEERLINGBEGELEIDING

7.1 Structuur

OSG De Hogeberg heeft de leerlingbegeleiding, zowel op individueel als op klassenniveau, hoog in het vaandel staan. De visie van het Strategisch Beleidsplan is er op gericht dat leerlingen zich maximaal ontwikkelen. Het ondersteuningsprofiel van de OSG sluit daar op aan. In het ondersteuningsprofiel zijn de visie op en de uitgangspunten voor leerlingbegeleiding beschreven:

Begeleiden betekent:

- Ondersteuning van leerlingen in de ontwikkeling naar zelfstandigheid
- Problemen tijdig signaleren en zoveel mogelijk voorkomen
- Het leer- en ontwikkelingsproces monitoren, volgen en coachen

Leerlingbegeleiding is:

- Begeleiden en coachen van leerlingen in hun ontwikkeling naar autonomie
- Werken vanuit kansen en kwaliteiten van leerlingen in hun context
- Belemmeringen vroegtijdig signaleren en omvormen
- Individueel leerproces van leerlingen monitoren en superviseren
- Richting en sturing geven bij bepalen van en het koersen op einddoel

Uitgangspunten van de begeleiding:

- Leerlingen willen leren
- Leerlingen hebben recht op ondersteuning en begeleiding bij hun lerende begeleiding is ontwikkelingsgericht: er bestaat een opbouw / gradatie in zelfstandigheid en regie
- De ontwikkelingen worden door de jaren heen zo nauwgezet mogelijk gevolgd
- Leerlingen en coaches werken om die reden langjarig samen
- Vanuit teamverantwoordelijkheid de begeleiding samen regelen
- Leerlingen en hun leerontwikkelingsproces staan centraal
- Leerlingen ontwikkelen zich in relatie tot hun sociale omgeving
- Ook groepen hebben begeleiding nodig

De ondersteuningsstructuur is gebaseerd op het schillenmodel:

- Schil 1 wordt gevormd door de onderwijsbehoefte en het functioneren van de leerling.
- Schil 2 wordt gevormd door:
 - De docent: deze is verantwoordelijk voor de onderwijsoverdracht en de studiebegeleiding op zijn vakgebied. De docent informeert de mentor over het functioneren van de leerling.
 - De mentor / coach: deze begeleidt de leerling individueel en de klas als groep. Hij is de eerstverantwoordelijke persoon en als zodanig aanspreekpunt voor ouders/verzorgers, docent, deskundigen, teamleider en ondersteuningscoördinator. Daarmee is de mentor de spil in de reguliere leerlingbegeleiding
 - De afdelingsleider: deze is verantwoordelijk voor de wijze waarop de ondersteuning binnen het team wordt uitgevoerd en onderhoudt daartoe contacten met de ondersteuningscoördinator en de mentor of coach.
 - Andere interne ondersteuning (decaan e.a. functionarissen)

Samen vormen schil 1 en 2 de eerste lijn in de ondersteuningsstructuur: de basisondersteuning.

De tweede lijn wordt gevormd door:

- Schil 3: het ondersteuningspunt, het OSP Dit OSP kent twee functies:
 - Het lokaal: leerlingen krijgen in het OSP de extra ondersteuning die niet in de klas kan worden geboden
 - Het loket: ouders en leerlingen kunnen ondersteuning krijgen op diverse aan het onderwijs gerelateerde gebieden. Aan dit loket zijn mensen met verschillende expertise verbonden, zowel van binnen als van buiten de school.

De derde lijn is de lijn waarbij leerlingen ondersteuning krijgen buiten de school (schil 4) of – tijdelijk – buiten het onderwijs (schil 5).

De school beschikt over twee zorgteams: het intern ondersteuningsoverleg, bestaande uit medewerkers van de school en het zorgadviesteam waarin externe deskundigen participeren. De samenstelling en de taken van deze overleggen zijn opgenomen in het ondersteuningsprofiel van de school. OSG de Hogeberg is lid van het SWV-VO Kop van Noord-Holland. Binnen het SWV wordt gewerkt met het ondersteuningsplan voor de scholen in de Kop. Medewerkers worden geschoold en ondersteund in het begeleiden van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte en in het signaleren van leer- en gedragsproblemen, maar ook in het verbeteren van pedagogisch-didactische vaardigheden.

8. KWALITEITSBELEID

8.1 Inleiding

In hoofdstuk 5 is gewezen op de noodzaak van kwaliteitsverbetering. Deze kwaliteitsverbetering heeft betrekking op meerdere aspecten. Om daadwerkelijk te sturen op kwaliteit, richten we ons op:

- a. De opbrengsten van de school.
- b. De kwaliteit op het gebied van de onderwijsprocessen: het aanbieden van vormen van gedifferentieerd lesgeven, een actievare en meer zelfstandige rol van leerlingen bij de onderwijsactiviteiten
- c. Verbetering van het kwaliteitsbeleid zelf: niet alleen aandacht voor het meten van de kwaliteit, maar ook systematische aandacht voor het onderzoeken en gebruiken van kwaliteitsgegevens ter evaluatie en waar nodig bijstelling van het schoolbeleid.

Een integraal kwaliteitsbeleid, genaamd Sturen op kwaliteit, wordt in de beschreven planperiode verder ontwikkeld en beschreven. De opzet hiervan is praktisch, maar vooral ook gericht op borging van kwalitatieve en evaluerende processen. In dit schoolplan worden de doelen en instrumenten van kwaliteitsbeleid beschreven die in dit kwaliteitsbeleidsplan worden gehanteerd.

8.2 Opbrengsten

Voor afdelingen en secties is het doel om op de opbrengstenkaart van de inspectie een score te behalen die ten minste op het niveau van het landelijk gemiddelde ligt. Daartoe:

- Analyseert de school jaarlijks, per team en per vaksectie, de opbrengstenkaart van de inspectie.
- Analyseren de bovenbouwteams en de vaksecties aan het begin van het schooljaar de resultaten van de examens van het afgelopen schooljaar.
- Wordt maandelijks een uitdraai uit het leerlingvolgsysteem (Magister) genomen. Daarin zijn de opbrengstindicatoren van de inspectie per afdeling en per leerjaar opgenomen. De uitkomsten worden in de teams besproken om na te gaan of de opbrengsten per team overeenkomen met de verwachtingen op basis van de advisering vanuit de basisschool. In afwijkende gevallen formuleert het team maatregelen om deze overeenkomsten te verbeteren. Deze maatregelen kunnen liggen op het vlak van handelingsplannen en/of begeleiding voor de leerlingen, afspraken over klassenmanagement e.d.
- De opbrengsten van het onderwijs worden structureel besproken: op schoolniveau, op sectie- en teamniveau en op het niveau van de individuele docent.

Door deze manier van werken gaan de teams en de vaksecties meer gebruik maken van de PDCAcyclus (plan, do, check, act). De resultaten van de leerlingen worden zo systematisch gebruikt om zicht te krijgen op de opbrengsten per team en per vak, om zo het beleid en de uitvoering ervan waar nodig aan te passen aan de gestelde doelen.

- Bij deze analyses hoort ook een vergelijking van de adviezen die de leerlingen meekrijgen van basisschool met het niveau dat de leerlingen elk jaar behalen. Aan de hand van deze analyse (per team) koppelt de schoolleiding de resultaten van de leerlingen terug naar de basisscholen.
- Met het Cito Volgsysteem volgt de school gedurende de eerste drie jaren van hun schoolloopbaan de ontwikkeling van de leerlingen bij de kernvakken Nederlands, wiskunde / rekenen en Engels. De leerlingen worden in totaal vier keer getoetst: aan het begin en eind van de brugklas, aan het eind van de tweede klas en aan het eind van de derde klas (niet in het vmbo). Aangezien veel scholen van deze toets gebruik maken, kunnen de resultaten van onze school vergeleken worden met de landelijke benchmark. Rapportage vindt plaats op leerling-, groeps- en schoolniveau. Alle relevante rapporten en verdere informatie worden door de taal- en rekencoördinatoren toegankelijk gemaakt voor docenten. Dit gebeurt voor de brugklas voor het kerstrapport en het eindrapport. De gegevens van klas 2 en 3 zijn ook voor het eindrapport beschikbaar. Deze informatie wordt twee keer per jaar (tijdens kerst- en paasrapport vergadering) in de onderbouwteams besproken. Deze vergadering wordt door de mentor en teamleider voor besproken aan de hand van de gegevens in het Magister Kwadrant. De Cito-analyses worden ook jaarlijks een maal gepresenteerd en toegelicht in alle teams

8.3 Onderwijsprocessen

De ontwikkeling die OSG De Hogeberg wil inslaan naar gepersonaliseerd leren, kan niet los gezien worden van vormen van zelfstandig leren en werken van leerlingen, activerende werkvormen in en buiten de klas, van het vermogen van docenten om in te spelen op de verschillen tussen leerlingen. Daarom worden in alle teamplannen de uitgangspunten voor het onderwijs op de OSG De Hogeberg nader uitgewerkt. Zoals beschreven in hoofdstuk 5 gaat het om:

- Het (leren) zelfstandig plannen en uitvoeren van taken
- Het (leren) samenwerken
- Het (leren) maken van keuzes en het nemen van beslissingen

Schoolbreed worden hierbij afspraken gemaakt over de pedagogische en didactische aanpak in de lessen:

- Over klassenmanagement (start, middendeel, afsluiting)
- Over de organisatie (gebruik van studiewijzers, huiswerk, toetsen e.d.)
- Over het pedagogisch klimaat (positieve en respectvolle omgang met leerlingen, grenzen stellen, het gezamenlijk nakomen van afspraken e.d.)
- Over de rollen van de docent als vakdocent, algemeen docent, leerlingcoach en teamlid

8.3.1 Opbrengstgericht werken: sturen op kwaliteit

We zijn verplicht ons in te zetten voor hogere onderwijsopbrengsten. Daartoe wordt het accent gelegd op opbrengstgericht werken. Volgens de definitie van de onderwijsinspectie houdt dit in: *het systematisch en doelgericht werken aan het maximaliseren van de prestaties van de leerlingen*. Opbrengstgericht werken zal zichtbaar moeten zijn in alle werkprocessen: al het werk is immers gericht op opbrengsten. Om die reden richt OSG De Hogeberg zich de komende jaren met name op de volgende indicatoren van kwaliteitsbeleid:

- Voldoende rendement in de hele onderbouw volgens het criterium van de inspectie. Leerlingen worden vanaf 2015 allen in de brugklassen geplaatst conform de adviezen van de basisschool. In het derde leerjaar zijn alle leerlingen in de afdelingen conform dit basisschooladvies (DUO) geplaatst en indien mogelijk naar een niveau hoger doorgestroomd, zonder tussentijds doubleren. Met andere woorden:
 - De leerlingen van elke afdeling lopen weinig vertraging (doorstroom) op in de bovenbouw (vanaf klas 3 en hoger)
 - De CE-cijfers liggen ten minste op het niveau van het landelijk gemiddelde, liefst hoger ○ Het verschil tussen SE en CE bedraagt minder dan 0,5
- Bij rekenen en taal behalen de leerlingen tenminste de voor hen geldende referentieniveaus
- De prestaties voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde zijn zodanig dat de leerlingen voldoen aan de exameneis van niet meer dan één 5 voor deze vakken. Onderdeel van opbrengstgericht werken is, zoals beschreven, de cyclische benadering van de prestaties van de leerlingen. Dit houdt in:
 - Ieder team stelt aan het begin van het schooljaar het doel vast m.b.t. de hier genoemde indicatoren om te sturen op de interne kwaliteit;
 - Maandelijks worden de betreffende gegevens van de leerlingen uit Magister gehaald. De uitkomsten hiervan worden door de teamleider en mentor besproken met de lesgevende docenten;
 - Ook wordt er een keer per maand verslag gedaan en gereflecteerd met de directie / schoolleiding over deze resultaten;
 - In afwijkende gevallen (van de norm bij circa > 20 % onvoldoendes) maakt het team of een individuele docent afspraken om deze resultaten te verbeteren. Deze maatregelen kunnen liggen op het vlak van handelingsplannen en/of begeleiding voor de leerlingen of afspraken over klassenmanagement of toetsing in de vakgroep.

Deze wijze van werken wordt uitgewerkt in de afzonderlijke, per jaar op te stellen teamplannen. Natuurlijk hangt deze wijze van werken nauw samen met het kwaliteitsbeleid.

8.4 Overig kwaliteitsbeleid

8.4.1 Kwaliteitsscholen

De OSG werkt met het evaluatiesysteem van Kwaliteitsscholen. De volgende vragenlijsten worden gebruikt:

Tevredenheid ouders	jaarlijks
Tevredenheid onderwijzend personeel	2 jaarlijks
Tevredenheid onderwijs ondersteunend personeel	2 jaarlijks
Tevredenheid leerlingen klas 1	Jaarlijks
Tevredenheid leerlingen klas 2 t/m 6	Jaarlijks
Competentiewaardering docenten door leerlingen	2 jaarlijks
Competentiewaardering middenmanagers door docenten	2 jaarlijks
Studiemotivatie en concentratie 1 ^e klassen	Jaarlijks

Het beleid m.b.t. deze onderzoeken is er op gericht om de resultaten terug te koppelen naar de teams waarop deze onderzoeken betrekking hebben.

- Ieder team bespreekt de resultaten van deze onderzoeken en de op grond daarvan te ondernemen acties. Doelstelling is om de resultaten ten minste op het niveau van de landelijke benchmark te krijgen.
- De competentiewaardering van de docenten wordt in het functioneringsgesprek van iedere docent als onderlegger gebruikt voor het persoonlijk ontwikkelingsplan (of de bijstelling daarvan)
- De competentiewaardering van de afdelingsleiders wordt op vergelijkbare wijze gebruikt in hun functioneringsgesprek met de directie.

8.4.2 Emovo-onderzoek

Een maal per 4 jaar verzamelt de GGD d.m.v. een vragenlijst gegevens over de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van de leerlingen. De resultaten voor de leerlingen van de OSG kunnen worden vergeleken met die van alle leerlingen in Noord-Holland Noord. De vragenlijsten leveren gegevens op over de onderwerpen Schoolklimaat, Welzijn, Voeding en Bewegen, Genotmiddelen, Sociale Media, Gamers, internetervaringen en Seksualiteit. Het laatstgehouden onderzoek dateert van schooljaar 2013-2014. Opvallende resultaten zijn o.a. dat een relatief groot (en groeiend) deel van de leerlingen school 'niet leuk' of 'vreselijk' vindt, dat er op de OSG meer gepest wordt dan in de benchmark van Noord-Holland Noord en dat een groter deel van de leerlingen risico loopt op sociaal-emotionele problemen. De OSG heeft deze resultaten nader geanalyseerd in schooljaar 2014-2015 en voor de komende 4 jaar een gezondheidsplan opgesteld. In praktische zin hebben we op het gebied van: - Gezonde kantine

- Drank- drugspreventie
- Pestproblematiek

Plannen van aanpak gemaakt en tevens gestart met de uitvoering daarvan. Deze acties lopen door in schooljaar 2015-2016, het vervolg van de Rots en Watertraining (anti-pestaanpak) vindt dan plaats. Ook is het pestprotocol aangepast naar een respectprotocol en is er in het Gezondheidsplan een concrete activiteitenkalender geplaatst, waarmee de borging van sociaal-emotionele en gezondheid- en welzijn bevorderende activiteiten geregeld is (bijvoorbeeld de landelijke, jaarlijks terugkerende digitale themaweek: een food, health & lifestyle actieweek: 7 Days of feedback in november). In schooljaar 2016 is te overwegen een Gezonde School vignet aan te vragen.